

Remissvar holdingbolag
Utbildnings- och kulturdepartementet

103 33 Stockholm

LOs yttrande över Åtgärder för en effektivare holdingbolagsstruktur

Holdingbolagsutredningen tillsattes av regeringen april 2006 med Peter Nygårds som utredningsman. Utredningen har haft i uppdrag att föreslå en effektivare struktur av svenska universitets och högskolors holdingbolag samt föreslå en fördelning av ett resurstillskott om ca 60 miljoner kronor.

Med holdingbolag menas aktiebolag som ägs av staten men förvaltas av universitets- och högskoleledningarna. Dessa tillkom 1994 för att möjliggöra för högskolan att organisera forskningskommersialisering, avknoppning, inkubatorsverksamhet m m på rent kommersiella grunder. Det finns idag 14 stycken holdingbolag, där det största omsätter ca 120 miljoner kronor.

Utredningen föreslår följande sex förslag:

1. Principöverenskommelse mellan Innovationsbron och Vinnova som syftar till att stödja holdingbolagens allmänna entreprenörsaktiviteter.
2. De universitet som har ansökt om att bilda holdingbolag tillåts att göra det och att 10 miljoner kronor fördelas i startkapital till dessa.
3. Att fem "noder" av resurser för "entreprenöriell" verksamhet skapas för att sprida kunskap till de lärosäten som idag inte har holdingbolag och att 20 miljoner fördelas för detta ändamål.
4. Ett förtydligande av holdingbolagens regelverk föreslås, framför allt gällande hur eventuellt överskott ska fördelas.
5. Ett nationellt bolag "Forskarpatent Sverige AB" bildas med gemensamt ägande av Innovationsbron och holdingbolagen. Bolaget syftar till att öka samordningen beträffande kommersialiseringen av internationell spetsforskning, där patentfrågan är av yttersta vikt.
6. En grundläggande analys av innovationssystemen kring de svenska universiteten görs.

LOs åsikt

LO utgångspunkt är att det behövs effektivare förmedlande länkar mellan högskola och näringsliv i innovationssystemet. Det borde finnas ökade möjligheter att omsätta ny kunskap i produktion både från den forskning som bedrivs i Sverige och från det forskningsarbete som bedrivs med andra länder.

LO menar att det är viktigt att högskolorna bygger ut sin kapacitet för rådgivning, företagskuvöser och riskkapitalförsörjning ytterligare så att forskningsresultaten hanteras professionellt i den svåra processen från laboratorium till kommersiell produkt. Forskningen och de kommersiella delarna av verksamheten bör dock hållas skilda åt. Högskolorna måste behålla sin funktion som oberoende lärosäten.

LO vill i detta sammanhang också lyfta upp frågan om lärarundantaget – den bestämmelse i lagstiftningen som säger att forskare äger sina forskningsresultat – som är en viktig del i systemen för kommersialisering av forskningsresultat vid högskolorna. Erfarenheten visar dock att forskarens intresse av kommersialisering ofta är begränsat. Forskaren är ofta inte, och vill heller inte bli, entreprenör. För att öka antalet idéer som slussas ut på marknaden bör lärarundantaget i nuvarande form avskaffas. Högskolorna bör i samverkan med forskaren ges ett huvudansvar för kommersialiseringen av forskningen.

LO menar att det finns goda skäl till ökad samordning och erfarenhetsutbyte för att uppnå större effektivitet i innovationssystemet. LO ställer sig därmed bakom principerna i förslag 1, 2, 3, utan att för den skull ta ställning av till extakt fördelning av anslagen.

LO ställer sig tveksam till förslag nummer 4 om ett förtydligande av holdingbolagens regelverk beträffande fastställande och fördelning av avkastningskravet. LO ifrågasätter om förslaget verkligen leder till ett förtydligande och efterfrågar en djupare analys innan förändringar görs.

LO välkomnar förslag nummer 5 om att skapa ett nationellt bolag "Forskarpatent Sverige AB". Patentfrågor är ett område där behovet av kraftsamling och samordning är särskilt stort.

LO menar att det kan finnas skäl att göra en fördjupad analys av innovationssystemet kring de svenska universiteten och ställer sig därför bakom förslag nummer 6. Dock ställer LO sig tveksam till ambitionen att göra en förutsättningslös "nollbasanalys" och "rita ett helt nytt förslag till aktörskarta" inom denna mångfacetterade verksamhet.

LANDSORGANISATIONEN I SVERIGE

Wanja Lundby Wedin

Susanne Lindberg Elmgren